

Zaļo aktīvistu ālēšanās: Somijas parlamenta ēka apsmidzināta ar sarkanu krāsu “protesta akcijā” pret kūdras ieguvu.

Avots: Helsinki Times, Aleksī Taivanen

Helsinki parlamenta nama kolonnas un pakāpieni 24. septembra rītā tika nosmēreti ar sarkanu krāsu t.s. “protesta akcijā” pret kūdras ieguvu. To rīkoja “*Extinction Rebellion Finland*” un vides aktīvistu grupa no Zviedrijas “*Återställ Våtmarker*”.

Extinction Rebellion paziņoja, ka ūdenī šķīstošā krāsa uz kolonnām tikusi izsmidzināta ar ugunsdzēsamajiem aparātiem.

Helsinki policijas departaments trešdien - 25. septembrī - ziņoja, ka iepriekš nav saņemts paziņojums par demonstrāciju. Šo faktu apstiprināja arī organizatori. Aptuveni ducis protestētāju tika aizturēti protesta vietā. Incidents provizoriski tiek izmeklēts kā noziedzīgs nodarījums ar atbildību pastipriņošiem apstākļiem.

Zaļo aktīvists Liors Stefansons, kas ir organizācijas “*Återställ Våtmarker*” preses pārstāvis, sacīja, ka parlamenta nams tika izvēlēts kā īpašs mērķis. Tas ir darīts tāpēc, ka arī “Somijas likumdevēji esot atbildīgi par to, ka daži cilvēki klimata ārkārtas situācijas dēļ zaudē dzīvību un mājas...”

“Somija ir saņēmusi vairāk nekā 400 miljonu atbalstu, lai pārtrauktu savu kūdras ražošanu. Neskatoties uz to Somija sūta savu uzņēmumu *Neova* uz Zviedriju, lai iznīcinātu Zviedrijas dabu. Tas ir jāpārtrauc,” aktīvists paziņoja saskaņā ar raidorganizācijas YLE sniegto informāciju.

Neova, kas agrāk bija pazīstama kā *Vapo*, Somijā, Igaunijā un Zviedrijā apsaimnieko aptuveni 200 kūdras ieguves platības. Tās lielākais īpašnieks ir Somijas valdība, kurai pieder 50,1 % akciju.

Neova pārstāvji 25.septembrī noraidīja zaļo aktīvistu apgalvojumus.

“Es teiktu, ka tie ir absolūti nepatiesi apgalvojumi,” Helsingin Sanomat sacīja Ahti Martikainens, *Neova* komunikācijas un mediju attiecību direktors. “Mēs neesam pārcēlušī kūdras ražošanu no Somijas uz Zviedriju. Abās valstīs pēdējos gados kūdras ražošanas apjoms ir samazinājies. Zviedrijā tas ir ļoti zems.”

A.Martikainens piebilda, ka Somijā uzņēmums šogad plāno iegūt aptuveni piecus miljonus kubikmetru kūdras, kas ir par 75 procentiem mazāk nekā 2018. gadā. Zviedrijā jau otro gadu pēc kārtas ieguve būs nedaudz virs viena miljona kubikmetru, kas, iespējams, ir zemākais kopējais ieguves apjoms divu gadu laikā. A.Martikainens arī norādīja, ka *Neova* nav saņēmusi atbalstu no aktīvistu norādītā Eiropas Savienības Taisnīgās pārejas fonda. Šis fonds tika izveidots, lai veicinātu 27 valstu bloka apņemšanos līdz 2050. gadam kļūt oglekļa ziņā neitrālam. Somija no fonda ir saņēmusi 466 miljonus eiro, atvēlot šo summu kūdras enerģijas izmantošanas samazināšanas negatīvās ietekmes uz vidi un sociālekonomiskās ietekmes kompensēšanai. Fonda līdzekļi nav piešķirti uzņēmumam.

Helsingin Sanomat rakstīja, ka līdz 25. septembra vakaram no ēkas kolonnām un pakāpieniem bija nomazgāta lielākā daļa krāsas. Sarkanās krāsas paliekas, tomēr, vietām uz fasādes granīta plāksnēm bija redzamas.

"Mēs sāksim vandālisma akta sekas pētīt jau rītdien. Mums līdzīdosies Somijas kultūras mantojuma aģentūras pārstāvis. Tā ir aizsargājama ēka, tāpēc mantojuma aģentūra pārrauga arī fasādes sakopšanu," 25.septembrī laikrakstam sacīja parlamenta ēkas īpašuma pārvaldnieks Juha-Pekka Rinne.

Likumdevēji plaši nosodīja protestu.

Somijas premjerministrs Petteri Orpo to raksturoja kā "nosodāmu" un "neizprotamu" nekārtību aktu. "Somija ir brīvas demokrātijas valsts. Mums ir tiesības protestēt un ietekmēt lietas, bet mums ir civilizēti veidi, kā to darīt," tā premjerministrs mediju parstāvjiem komentēja situāciju. Petteri Orpo arī uzsvēra, ka aizvien agresīvāku metožu izmantošana, lai iegūtu protestētāju auditoriju, neveicina protesta mērķu sasniegšanu. Tādas akcijas drīzāk novedīs pie uzraudzības pastiprināšanas publiskajā telpā. "Jūs varat demonstrēt, protestēt, kandidēt vēlēšanās, iesaistīties visdažādākajās pilsoniskās aktivitātēs, bet šāda rīcība Somijas sabiedrībā nav iederīga".